

27

Udenrigsministeriet. København, den 11. december 2013.

- a. Udenrigsministeriet orienterer hermed Finansudvalget om, at der i finansåret 2013 er afgivet tilsagn på 37,7 mio. kr. til Freds- og Stabiliseringsberedskabet fordelt med 30 mio. kr. til aktiviteter under beredskabet og 7,7 mio. kr. til NIRAS mhp. drift og administration af puljen.

Udgiften er blevet afholdt af den på finansloven for 2013 opførte bevilling på 660,6 mio. kr. til § 06.32.08. Øvrig bistand.

Det samlede tilsagn overstiger 35,0 mio. kr. og burde forudgående have været forelagt finansudvalget, hvilket Udenrigsministeriet ved en beklagelig fejl ikke var opmærksomme på.

- b. *Baggrund*

”Det Internationalt Humanitære Beredskab” blev etableret under Udenrigsministeriet på baggrund af en folketingsbeslutning vedtaget i 1994. Beredskabet skiftede i 2012 navn til Freds- og Stabiliseringsberedskabet med henblik på bedre at reflektere et øget dansk fokus på freds- og stabiliseringsindsatser i skrøbelige og konfliktramte stater.

Det overordnede formål med Freds- og Stabiliseringsberedskabet er at sikre en effektiv og rettidig udsendelse af danske civile eksperter til internationale missioner med henblik på at fremme fred, stabilitet, menneskerettigheder og demokratiudvikling i skrøbelige og konfliktramte stater. Stabilisering af skrøbelige og konfliktramte stater er en prioritet i Danmarks udviklingspolitiske strategi samt politik for indsatser i skrøbelige stater. Samtænkning er et væsentligt redskab i stabiliseringsindsatserne, hvor udsendelse af civil kapacitet indgår som et vigtigt element, der supplerer fx diplomatiske, militære og humanitære indsatser samt udviklingsindsatser. En stor del af de civile kapaciteter og deres indsættelse koordineres i Freds- og Stabiliseringsberedskabet. Freds- og Stabiliseringsberedskabet har således bidraget til samtænkte stabiliseringsindsatser i lande og regioner, hvor Danmark allerede har en markant strategisk tilstedeværelse (fx Afghanistan, Afrikas Horn, Sahel regionen og Sydsudan).

Siden april 2008 har varetagelsen af den daglige administration af Freds- og Stabiliseringsberedskabet været udliciteret til den private virksomhed, NIRAS, der også vandt den seneste udbudsrunde i 2013. Udenrigsministeriet har dog fortsat ansvaret for at fastlægge Freds- og Stabiliseringsberedskabets strategiske mål og retning. NIRAS’ administrationsopgaver indebærer bl.a. vedligeholdelse af beredskabets database, rekruttering til beredskabet, forberedelse af udsendelser, herunder indgåelse af kontrakt, forsikring og afholdelse af kurser.

Projektbeskrivelse

Freds- og Stabiliseringsberedskabet er et frivilligt beredskab. Beredskabets database har ca. 429 eksperter af forskellig uddannelsesmæssig og erfaringsmæssig baggrund, herunder offentlig ansatte, akademikere med erfaring fra udviklingslande, journalister, krisestyringseksperter, juridiske eksperter, politifolk samt eksperter med civil-militær baggrund. Eksperterne har ofte fast beskæftigelse andetsteds, men står til rådighed i forhold til at blive udsendt med kort varsel. Ca. 150 eksperter bliver udsendt hvert år til internationale stabiliserings- eller valgmissioner på baggrund af anmodninger fra EU, FN, NATO og OSCE eller andre organisationer. Varigheden af en udsendelse kan være fra nogle få dage til 2 år.

Freds- og Stabiliseringsberedskabet har på nuværende tidspunkt eksperter udsendt til bl.a. EU's civile krisestyringsmissioner i Afghanistan, Afrikas Horn, Georgien, Kosovo, Libyen, Palæstina, Sahel og Sydsudan. Derudover er der udsendte eksperter til den internationale observationsmission i Hebron. I 2013 har beredskabets eksperter deltaget i valgobservatørmissioner i bl.a. Kenya, Pakistan, Mali og Nepal. Udsendelsen af eksperter gennem Freds- og Stabiliseringsberedskabet bidrager til at øge kapaciteten af internationale missioner, opbygge lokal kapacitet samt styrke Danmarks tilstedeværelse i skrøbelige stater.

Freds- og Stabiliseringsberedskabets fokus på konfliktforebyggelse og stabilisering stiller nye krav til eksperternes kompetencer, herunder ekspertise inden for retssektoeren, sikkerhedsreformer, kapacitetsopbygning og støttefunktioner. Beredskabet har derfor vægtet strategisk rekruttering og kompetenceudvikling af nuværende eksperter.

Freds- og Stabiliseringsberedskabets prioriteter er:

- Styrkelse og konsolidering af det strategiske fokus på stabilisering og krisehåndtering.
- Udbygning af det geografiske fokus for udsendte eksperter til udvalgte prioritetslande og regioner, herunder Afghanistan, Afrikas Horn, Libyen, Palæstina, Sydsudan og Sahel.
- Udvidelse af antallet af multilaterale partnere for udsendte eksperter, herunder FN og hvis muligt, styrkelse af NATO's samtækningsindsatser.
- Fokusering af udsendelser til valgobservatørmissioner med vægt på prioriterede lande og regioner.
- Fortsættelse af målrettede rekrutteringskampagner med henblik på at tilgodese den stigende internationale efterspørgsel på særlig ekspertise inden for bl.a. retssektoeren og kapacitetsopbygning.
- Styrkelse af træning og kapacitetsopbygning samt erfaringsopsamling fra udsendte eksperter.

Budget

Det samlede budget andrager 37,7 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Finansiering af Freds- og Stabiliseringsberedskabet	30,0 mio. kr.
Betaling til NIRAS for drift og administration af puljen	7,7 mio. kr.
I alt	37,7 mio. kr.

Tilsagnet er afholdt i 2013 med 37,7 mio. kr. under § 06.32.08.60. Stabilisering og konfliktforebyggelse. Tilsagnet er udbetalt i 2013.

Udenrigsministeriets interne bevillingskomité godkendte i maj 2013 30,0 mio. kr. til gennemførelse af Freds- og Stabiliseringsberedskabets aktiviteter. Bevillingen inkluderede imidlertid ikke midler til betaling af NIRAS for den daglige administration, som beløber sig til 7,7 mio. kr. for en treårig periode. Det samlede tilsagn til beredskabet i 2013 udgør dermed 37,7 mio. kr.

Der er afgivet årlige bevillinger til Freds – og Stabiliseringsberedskabet siden etableringen i 1995. Freds- og Stabiliseringsberedskabet blev frem til 2012 finansieret over § 06.39.02.11. Civile beredskaber og nødhjælpapuljer, hvor der har været direkte hjemmel. Bevillingen til beredskabet blev med FL2013 overført til § 06.32.08.60. Stabilisering og konfliktforebyggelse, som er en rammebevilling.

Udenrigsministeriet var imidlertid ikke opmærksom på, at den samlede bevilling relateret til beredskabet ville overstige forelæggelsesgrænsen på 35 mio. kr., hvorfor aktstykket ved en beklagelig fejl ikke er forelagt Finansudvalget tidligere.

Væsentlige risikoelementer

Udsendelse af eksperter til skrøbelige og konfliktramte stater kan indebære væsentlige risici i relation til personlig sikkerhed og i forhold til opnåelse af målet med en given mission. Udenrigsministeriet og NIRAS fokuserer aktivt på risikohåndtering i forhold til at begrænse og adressere eksisterende og potentielle risici. Dette omfatter bl.a. træning af eksperter, som udsendes, herunder gennemførelse af et obligatorisk sikkerhedskursus (Hostile Environment Awareness Training). Endvidere samarbejder Udenrigsministeriet og NIRAS med multilaterale partnere, der har erfaring med missioner i skrøbelige områder. Eksperterne kan blive udsendt til missioner via internationale organisationer, herunder EU og FN, hvor den internationale organisation har det personalemæssige ansvar ("duty of care"). Udenrigsministeriet og NIRAS fastholder dog en tæt dialog for at sikre, at ændringer i trusselsniveauet i det konkrete område, hvor missionen arbejder, ikke udgør en væsentlig risiko for de udsendte eksperter. Derudover er der fokus på risici, der kan påvirke eksperterne psykisk. Udsendte eksperter er dækket af omfattende forsikringer tegnet af Udenrigsministeriet samt internationale organisationer.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.

København, den 11. december 2013

RASMUS HELVEG PETERSEN

Til Finansudvalget.